
Els serveis de cura de llarga durada: Un debat impertinent?

*“Com viure la vellesa i la dependència”
Associació d’Amics de la UAB
19 de juny 2014*

Punt de Partida

- L'interès per l'estudi dels treballs de les dones
 - La cruïlla de les desigualtats de classe/gènere/ètnia i generació

- Algunes preguntes:
 - La cura és treball (mercat de treball i la vida quotidiana)
 - formal i informal però sempre un *ghetto* femení

- Una finalitat:
 - Repensar l'Estat del Benestar incloent-hi el benestar quotidià

Un estudi recent

“Nuevas profesiones para la organización social del cuidado cotidiano”

Teresa TORNS/ Vicent BORRÀS/
Sara MORENO/ Carolina RECIO

Projecte finançat per el “Instituto de la Mujer. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad” (2011-2013)

Centre d'Estudis Sociològics
sobre la Vida Quotidiana
i el Treball

teresa torns
<http://quit.uab.es/>

Algunes reflexions generals entorn als resultats 1

- La **no pertinença** del debat sobre la professionalització dels serveis de cura de llarga durada
 - Les professions prestigiades de la cura
 - La jerarquia de les professions de la cura
- La cura de llarga durada com a **forat** existent des dels inicis de les polítiques de benestar
 - Què fer més enllà de les pensions i les retallades?
 - L'organització social de la cura quotidiana com a repte per a tota la societat

Algunes reflexions generals entorn els resultats

2

□ Confirmació Règim Benestar Mediterrani

- debilitat serveis públics (manca de recursos)
 - malfiança davant l'Estat com a proveïdor serveis socials de qualitat
 - Administració Pública versus « problema familiar »

□ Forta Tradició Familista

- Obligació moral de les dones de la família de tenir cura dels seus « dependents »

□ Gran tolerància a l'economia sumergida

- Volum « incontrolat » de dones migrades (*care drain*)
-

Algunes reflexions generals entorn els resultats

2

- Falta de consens social sobre el significat de la cura
 - “Le souci des autres et le délitement du collectif”

- Les diferents situacions viscudes i respostes donades segons la classe social/el gènere/l'ètnia
 - El mite de la cura en l'espai de la família
 - L'exaltació de la maternitat
 - Les dones de classe treballadora són les més perjudicades
 - Qui decideix, organitza i executa les tasques de cura

- La **no** responsabilitat social davant l'envelliment i la dependència
 - L'exacerbació dels èxits en l'esfera pública
 - El menysteniment de la quotidianitat
 - Els temps i els privilegis invisibles

Dificultats concretes dels Serveis de Cura de Llarga Durada 1

□ L'estructura jeràrquica de les professions:

- El desprestigi de l'atenció directa: la darrera baula de la cadena jeràrquica
- El rebuig de les persones joves a treballar-hi i/o un ghetto de dones migrades

□ La importància de l'espai on es realitza el treball de cura

- domicili/institucions
 - Relacions (de poder) entre persona cuidadora, persona cuidada i d'altres professionals de la cura

Dificultats **concretes** dels **Serveis de Cura** de **Llarga Durada** 2

□ L'organització i coordinació dels SCLD

- Organització dels temps i de les tasques
 - Infantilització i despersonalització de la persona cuidada
 - Diagnòstic/Planificació/Organització/Gestió/Execució
 - Manca de coordinació d'equips interdisciplinars

□ El contingut del treball

- La naturalització de les competències
 - Sobrevaloració d'aptituds i minusvaloració de coneixements tècnics
 - El menysteniment de les tasques de cura menys visibles
 - Emoció/racionalitat...
 - ètica de la cura...vocació...subordinació

Dificultats **simbòliques** dels SCLD

□ L'ideal majoritari de la cura quotidiana

- **“a casa i amb la família”**

- l'absència de discurs sobre el procés de comiat

□ La naturalització de la cura

- la identitat femenina/el sentiment de culpa
 - falta de planificació de la cura personal i familiar sobrevinguda
 - el dret i deure a cuidar/a ser cuidat/ a no cuidar?

□ La part menys visible del treball de cura

- Els costos físic/mentals/emocionals
 - La cura en els moments finals
-

Per debatre amb urgència...

Organització i comunicació diària

Si volem ser sostenibles ...
de què i qui parlem
i
a costa de qui ho aconseguim?

Recordar que els recursos són els
diners...

